

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ Голос адыга

макъ

1923-рэ ильесим
пътхапзи
кынчелъжъагъзу кынджъны

№ 231 (22440)

2021-рэ ильес

МЭФЭКУ

ТЫГЪЭГЪАЗЭМ и 16

ОСЭ ГЬЭНЭФАГЬЭ ИИЭП
Къыхэтутыгъехэр ыкчи
нэмькі къебархэр
тисайт ижүгъотштых

WWW.ADYGVOICE.RU

6 +

Адыгэ Республикаэм и Правительствэ игъээзет

Проектым игъэцэкІэн мэхъанэшхо раты

Лъэпкъ проектэу «Щынэгъончъэ ыкчи шэпхъэшүхэм адиштэрэ гъогухэр» зыфиорэр анахь чанэу зыгъецкІэрэ шъольырхэм Адыгеир ащыщ.

пшэхъо— мыжъо зэхэль зытель тьогу километри 2,5-рэ фэдизым асфальт-бетон зэхэгъекүхъагъе атыральхъащт. Джащ фэдэу лъэсрыкло тьогу километри 5-м клахъеу зетырагъэспыхъащт.

Ioшшэнхэм яплан зэхагъауцо зэхъум, специалистхэм тьогухэм языйт зэрагъэшлаг ыкчи республикэм икъэлэ шъхваа щип-псэухэрэм яшлойтоныгъэхэр къыдалтыгъащ. Зэфхэхысыжъхэм адиштэу гъэцкІэжъынхэр анахь зищыкІэгъэ тьогу чылгэхэр къыхахыгъащ.

Ioшшэнхэр ащэкло урамэу Курганным (Заводскоим щублагъэу Железнодорожнэм нэс), урамэу Железнодорожнэм (Курганным къыщегъэжъащэу Некрасовым ыцэ зыхырэм нэс), урамэу Кубансэм (Пролетарскэм къыщегъэжъащэу Некрасовым нэс), урамэу Кольцовым (Пролетарскэм щублагъэу Курганным нэс).

Республикэм и Гъогу фондэ чыпэ бюджетынрэ яшшугъэкэ

километри 2,5-рэ хъурэ гъогум игъэцкІэжъын сомэ миллион 85-рэ пэуягъэхъащт. Ioшшэнхэр зэрэлтыкIуатэхэрэм лъэпплэ Адыгеим и Лышхъаэу Къумпыл Мурат.

Гъогухэм асфальтыр затыралхъэрэм ыуж гъогурыклоным ишапхъэхэм адиштэу тамыгъэхэр атырагъэуцоштых, лъэсрыкло тьогухэр, псыр зэргээшт системэр агъэпсыштых, къэзигъэнэфирэ пкыгъохэр, гурит еджаплэу N 15-м дэжь щылэ лъэсрыкло зэпрырыкылпэхэм нэфрыгъуазэхэр ащаагъэуцоштых.

Адыгеим и Лышхъаэ псэольэши Ioшшэнхэр зэрэлтыкIуатэхэрэм зышигъэгъозагъ, гъогухэм ыкчи ахэм къапэууль чыпэхэм язатеъэспыхъанкэ, общественэ транспортыр зэрэзекорэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнэмыкэ пшъэрэльхэр афиғъэуцугъэх.

(ИкIеух я 2-рэ нэклуб. ит).

Мыр зэшшахынэу зырагъэжъагъэм къышуяблагъау республикэм игъогу Iахъыбэ зэтирагъэспыхъаагъ, зищыкIагъэхэм игъэцкІотыгъэ тьогу гъэцкІэжъынхэр арашылгагъэх, кIэу ашыгъэх, тамыгъэхэр, нэмькі пкыгъохэр атырагъэуцугъаагъэх.

2021-рэ ильесир пштэмэ, мы проектым игъэцкІэн сомэ миллиарди 2-рэ миллиард 44-м ехъу тэфэшт. Аш щыщэу сомэ миллиард 1,6-м ехъур федеральне гупчэм къетлупши, миллиард 1,3-рэ Тэхъутэмькое районым пхырыкыре автомилль тьогу «Инэм — БжыхъэкъоякIэр» зыфиорэм итранспорт зэхэкынгээш ишын пэуягъэхъащт. 2023-рэ ильесим ыгузэгүй ехъулэй Ioшшэнхэр аухынхэу агъэнафа.

Ильесэу тызхэтым Мыекъопэ районым игъогу «Каменно-мостскэр — Победэр» зыфиорэм изы Iахъ гъэцкІэжъынхэр щыкIуагъаагъ. Аш километри 3,5-рэ икъихъаагъ. Мы тьогу закъор

ары зеклон псэуальэу «Свято-Михайловский монастырь» зыфиорэм екIоллэрэ тьогум игъэцкІэжъын. Аш ээкIэмки километрэ 1,47-рэ иль. Шъольыр мэхъанэ зиэ тьогур урамэу Къошым ыцэ зыхырэм пхырэхы ыкчи муниципальнэ еджаплэу N 5-м еуаллэ. Ioшшэнхэм сомэ миллиони 9,9-рэ атефагъ. ГъэцкІэжъынхэм анэмькі, тьогур щынэгъончъэу щыгынным фэш къэзигъэнэфирэ пкыгъохэр ашт тьогъаагъаагъэх.

Джыре уахътэ Мыекъупэ игъогу Iахъиплым гъэцкІэжъынхэр ащэкло. Мы мазэм

ЯлэжьапкIэ фэдитIоу къафалтытэшт

Ильэсэу тызхэтыр къизехьэм, ашт фэдэ мэфэкIхэм Iоф зыша-

Медицинэм ыкIи социальнэ лъэныкъом яофишIеу коронавирусыкIэм пэшIуекIорэ Iофтхабзэхэм ахэлажьэхэрэм ильэсикIэ мэфэкIхэм Iоф зэрашIэштэм пае ялэжьапкIэ фэдиз хэгъэхъуагъеу къафэлтытэгъенэу Владимир Путиным министрэхэм я Кабинет унашьо фишIыгъ.

ашт тетэу яофишIэн уасэ фэшын гъэнэу къафигъэптаагь.

— 2021-рэ ильэсийн ишылэ мазэ Iофхэр зэрэдэй дэдагъэхэм джы фэдэп, арэу щигми, къизэрыккоу плон пъэкынштэп. Медицинэмрэ социаль нэ лъэныкъомрэ яофишIэхэм атэгъуагъэр бэ, — къыкигъэхтыгъ къэралыгъом ишащэ.

УФ-м финансхэмкIэ иминистрэу Антон Силуановыим къизэриуагъэмкIэ, сомэ миллиарди

8-м ехьоу ашт пэухъаштыр бюджетым къыхагъэкын амал ѿш.

Цыфым вакцинациер зэрикүгъэр къэзыушхъатырэ QR-кодыр общественнэ транспортным цыуплъэкгүзэнэм фэгъэхъыгъэ законопроектым егълыкIеу фырилэри Президентым къыриотыкIыгъ.

— ИльэсикIэ мэфэкIхэм япэгъокIеу ашт фэдэ гъунапкъэхэр щыIэнэгъэм хэгъэхэгъэнхэр мытэрэзэу сеплъы.

Ар хылын хуущт, яофишIуаби къыздихышт, — къыIуагъ Владимир Путиным.

Урысые политическэ партиеу «Единэ Россиям» и Генеральнэ Совет исекретарэу Андрей Турчак къизэриуагъэмкIэ, QR-кодхэм афгъэхъыгъэ хэбзэгъэуцугъэм ипроект джыри Iоф дэвшIэн фаеу алтыгъатагь. Ашт фешI Къэралыгъо Думэр хэпльэнэу зыратым, фракциер икIещаккоу къизэклигъэжьыгъ.

Автомобиль IункIыбзэхэр аратыжьыгъэх

Адыгэим и Къэралыгъо автоинспекции къифэкIогъэ патруль автомобиль 16-мэ яункIыбзэхэр АР-м хэгъэгу клоц IофхэмкIэ иминистрэу Олег Безсмельнициным къулыккушIэхэм аритыжьыгъэх.

Ашт фэгъэхъыгъэ Iофтхабзэм хэлжьагъэх министрэм игуадээу — полицием ишащэу Лъэустэнджеэ Мыхамодэ, министрэм игуадээ илэнатэ зыгъэцэкIэрэе Максим Черносмага, кадрхэмкIэ ведомствэм ишащэу Александр Ермиловыр, Адыгэим и Къэралыгъо автоинспекции ишащэ илэнатэ зыгъэцэкIэрэе Мамыекъо Казбек.

Лъэпк проектэу «Автомобиль гъогухэр щынэгъончэнхэр ыкIи шэпхэшIуухэм адиштэнхэр» зыфиорэм хэхъэрэ федэральне программэу «ГъогурыкIоны щынэгъончэнхэр» къыдхэлтытагъэу Iэкъыб къэрал къышашыгъэ машинэ лъэпкэу «Хендай Солярис» зыфиохэрэр республикэм къыфекIуагъэх.

Министрэу Олег Безсмельнициным къээрэугоигъэхэм къариуагъ:

Гъогу-патруль къулыккум иофишIэ ыгъэфедэн фае джыре лъэхъаным диштэрэ амал пстэури. Прибор зэфэшхъафэу айгъхэм анэмыкIеу, шэпхъэ гъэнэфагъэхэр зэрысхэ автомобилхэм апиль. ГъогурыкIоным хэлжьэхэрэм яшынэгъончагъэ лъэгэлэшIуухэм анэсэу къауххумэнхэм транспортным ельтигъэр бэ.

Джащ фэдэу цыфхэр къызэрэшыгъырээр къагъэшьыгъэжьызэ, игъом Iэпэйгъу афхъунхэу, гъогурыкIоным ишапхъэхэр зыукъохэрэр къыхагъэшынхэу министрэм къариуагъ.

Ведомствэм ишащэ илэнатэ

зыгъэцэкIэрэе Мамыекъо Казбек къизэриуагъэмкIэ, гъогу-патруль къулыккум ихэушхъафыкIыгъэ баталлон проценти 100-м нэсэу автомобильхэмкIэ зэтгээпсихъагъэ зэрэхъуугъэм ишуагъэкIе къулыккушIэхэм яшьэрийлхэр икъоу зэрээшIуахыштхэм ицыхэ тель.

Къыхагъэшыгъэн фае Къэралыгъо автоинспекции лъэхъаным зэрэдакIорэр. ЩыIэжьэп «бэц къолэнэймрэ» сыринэмрэ инспекторым зышиыгъыгъэхэр. Джы зэпхыныгъэм иамалышуухэр, компьютерхэр, прибор зэфэшхъафхэр айгъых, къэбархэр зэрйт базэхэм ахэханхэ альякы.

IункIыбзэхэр Олег Безсмель-

нициным заретыжхэм ылж автомобилыкIэхэм аклоц къыпльхъага ыкIи мыхэм язытет тапэкIе анаэ тирагъэтинэу инспекторхэм зафигъэзагь.

Хабзэ зэрэхъуугъеу, мыш фэдэ мэфэкI Iофтхабзэхэм къулыккушIэхэм къахэшыгъэхэм рэзэнэгъэ тхылхэр, зигъо къэсигыгъэ званихэр къэзылэжыгъэхэм ащарагтыжых. Ашт фэдэу мы мафэм хэгъэгу клоц IофхэмкIэ министрэм тын лъапIэхэр зэритыжыгъэхэм ащащых Едидж Мурат — полицием иполковник, Шагынзэкъо Азэммат — полицием имайор, Лъяустэнджеэ Ислэм ыкIи Мамый Русльян — полицием илейтенантых.

Яшьэрийлхэр щитху хэлжээ зэрэгэцэлгэхэмкIэ рэзэнэгъэ тхылхэмкIэ къыхагъэшыгъэх полицием икапитанэу Мамый Алый ыкIи старш лейтенантэу Хъодэ Мыхамодэ.

Сыд фэдэрэ техническэ амалыкIи, джыре лъэхъаным диштэрэ технологиехэм полицием икуюлыккушIэ зэблахъун алъэкыщтэп. Ау а амалхэм яшуагъэкIе бзэджэшIагъэхэр къызэуахынхэ, хэбзэукононгъэхэр къыхагъэшынхэ, гъогурыкIоныр щынэгъончэу зэхащэн зэральээкырэм ѿч хэлжээ.

ІЭШЬЫНЭ Сусан.

Медицинэм илофышихэм апай

«Исламыем» иштүштээ пчыхъэзэхахь

Урысыем, Адыгейим, Къэрэшэе-Щерджесым янароднэ артистэу, композиторэу Нэхэе Аслын цыифхэм япсауныгъэ къэухумэгъенир илофыги шъхьаихэм ашыщэу еллытэ.

— Зэпахырэ узэу дунаир зэлтызыкыгъэм гумэкыгъуабэ къытфихыгъ, — къытиуагъ Адыгэ Республиком и Къэралыгъо ордэйли-къэшбокло ансамблэу «Исламыем» ихудожественэ пашэу, композиторэу Дмитрий Шостакович ыцлэкэ агъэнэфэгъе шуухафтыныр къызыфагъэшьошагъяу Нэхэе Аслын. — Апэрэ мафхэм къащегъэжьагъяу узым пеуцгъэхэу цыифхэм япсауныгъэ медицинэм илофышихэм къаухумэ. Шуушлагъяу ялэр дгэлэлпээзэ, яштихуу тюонир яфэшьуашэу сэлтээ.

— Аслын, тыгъэгъазэм и 17-м медицинэм илофышихэм шууштээ концерт къафэшьютынэу иштүххуяхь. Зэхахьэм къэшбокло узэрэфэхъуягъэр тэшээ.

— Медицинэм илофышихэм афэмэшилхээ щилэп. Адыгэ Республиком псауныгъэм икъэхъумэнкэ иминистрэу Мэрэтынко Рустем, аш илофышихъэр гүусэ къытфехъухи, шууштээ концертэр зэхэтэнэу итхуухьагъ.

— «Исламыем» иартистхэм орэд къаюшт, къэшьоштын. Сыда аш нэмыкэу цыифхэм яшьуюштыр?

— Медицинэм илофышихэм фэбагъэ зыхэль гүцлийу зэхядгъэхы тшоигъор маклэп. Оша, сымаджэр ылъэ тэуцон ымыльэкэу враачыр къызекиуалэкэ, мэгүгъэ, ылпылэгъоу къыратыщтын ежэ. ынэгу ымыльэгъурэми, ынэхэм яллын елъэкы. Сымаджэрэвээ талыгысын тимурад.

— Медицинэм щилажэхэрэм гуутыныгъэ ин ахэль, ау ахэри ылпылэгъу зицыхыгъэхэм ашыщхэу ольытэба?

— Сэлтээ. Апэрэ ылпылэгъур вакцинэр цыифхэм зыхалхынам къышежье. Враачем къаюрэм тедэлү, дгэцаклэ зыхьуклэ, тигумэххэр нахь makлэ хүщтых.

— Лъэхъэнэ къинэу тызхээтын «Исламыем» концертхэр зэпигъэхъэрэп.

— «Исламыем» зызехэтщаар мыйгээ ильэс 30 хүргээ. Адыгейим ирайонхэм, къалэхэм концертхэр къащитгыгъэх.

— Адыгэ Республиком «Исламыем» илэгъу. Ансамблэм сыда анахъяу къыдэхъуягъэр?

— Ижьирэ адигэ орэхэм ятлонэрэ щылаклэр ятэтыжы, лъэхъаным диштэхэу ансамблэм къеох. Урысыем и Правительствэ ипремие «Исламыем» къыфагъэшьошагъ. Гъогу тэрэз тутэйтэу тапэклэ тэзэрэлтыкъуатэр щылэнгъяа къеэльягъо.

— Дунаим щылсэурэ адигэхэм тильэпкэ орэхэр зэхахых.

— Адыгэ Республиком и Лышхъяу Къумпый Мурат, Правительствэм, Парламентым тафэрэз. Ахэр тиэлэгъэхъу тимурадхэм тафэкло. Ижьирэ адигэ орэхэм ядэхагъэ тиконцертхэм къащитгээльягъо. Тшоигъэшэгъонэу къыхэзгээмэ ѿшоигъор концертхэм адигэхэм ямызакъоу, урысхэр, къэзэхъэр, къэндзалхэр, урымхэр, нэмыкэл лъэпкъхэри ягуаупэу зэряппыхъэрэп ары. Искусствэм

фышихэм талыгысын тимурад.

— Медицинэм щилажэхэрэм гуутыныгъэ ин ахэль, ау ахэри ылпылэгъу зицыхыгъэхэм ашыщхэу ольытэба?

— Сэлтээ. Апэрэ ылпылэгъур вакцинэр цыифхэм зыхалхынам къышежье. Враачем къаюрэм тедэлү, дгэцаклэ зыхьуклэ, тигумэххэр нахь makлэ хүщтых.

— Лъэхъэнэ къинэу тызхээтын «Исламыем» концертхэр зэпигъэхъэрэп.

ЕМТЫЛЫ Нурбий.

Адыгэ Республиком и Лышхъяу иунашъу

Рэзэнэгъэ тхыль афэгъэшьошгъэнэ
ехыллагъ

Цыифхэмрэ чыпшэхэмрэ ошэ-дэмьышэ тхамыклагъохэм ашыухумэгъэнхэмкэ гэхъагъэхэр зэрэгхэм фэш рэзэнэгъэ тхыль афэгъэшьошгъэнэу:

1) Абрэдж Рустам ыкъом — Урысые Федерацием граждан оборонэмкэ, ошэ-дэмьышэ тхамыклагъохэм къыздахыхэрэм ядэгъэзыжынкэ и Министерствэ Адыгэ Республикомкэ и Гъэлорышшэпэ шъхьаэ ифедеральнэ мэшогъэлкосэ къулыкъу иа 1-рэ отряд ия 6-рэ часть илашэ;

2) Бырсыр Заремэ Юрэ ыпхъум — Урысые Федерацием граждан оборонэмкэ, ошэ-дэмьышэ тхамыклагъохэм къыздахыхэрэм ядэгъэзыжынкэ и Министерствэ Адыгэ Республикомкэ и Гъэлорышшэпэ шъхьаэ иотделение илашэ;

3) Къудаикъо Людмилэ Алый ыпхъум — Урысые Федерацием граждан оборонэмкэ, ошэ-дэмьышэ тхамыклагъохэм къыздахыхэрэм ядэгъэзыжынкэ и Министерствэ Адыгэ Республикомкэ и Гъэлорышшэпэ шъхьаэ иотдел илашэ;

4) Устименко Сергей Александр ыкъом — Урысые Федерацием граждан оборонэмкэ, ошэ-дэмьышэ тхамыклагъохэм къыздахыхэрэм ядэгъэзыжынкэ и Министерствэ Адыгэ Республикомкэ и Гъэлорышшэпэ шъхьаэ иотдел и оперативнэ дежурнэ.

Адыгэ Республиком и Лышхъяу
Къумпый Мурат

къ. Мыекуапэ,
тыгъэгъазэм и 14, 2021-рэ ильэс
N 288

Адыгэ Республиком хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие иунашъу

Красногвардейскэ районымкэ зы мандат зиэ хэдзыпэ коу N 6-мкэ Адыгэ Республиком и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатынмкэ кандидатэу Осмэн Альберт Туцожь ыкъор зэратхыгъагъэм къуачэ имылэжъяу лытэгъэнэу

Адыгэ Республиком и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатынмкэ кандидатэу Осмэн Альберт Туцожь ыкъор зэратхыгъагъэм къуачэ имылэжъяу лытэгъэнэу зыфиоу 2005-рэ ильэсм шышхъэлум и 4-м къыдэкыгъэм ия 49-рэ статья иа 1-рэ ыкъи ия 6¹-рэ ыаххэм атэгъэпсихъагъяу Адыгэ Республиком хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие унашъо ешы:

1. Красногвардейскэ районымкэ зы мандат зиэ хэдзыпэ коу N 6-мкэ Адыгэ Республиком и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатынмкэ кандидатэу ежэ-ежырэу зыкъэзьгээльэгъожыгъэм Адыгэ Республиком и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзын хэлээжэнэу зэрэфэмыем ыкъи икандидатурэ зэрэтирихъижырэм яхыгъэ лъээ тулыгыу зыкъэзьгээльэгъожыгъэм джащ фэдэу Адыгэ Республиком и Законэу N 351-рэ зытэйтэу «Адыгэ Республиком и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзын хэдзын эхыллагъ» зыфиоу 2005-рэ ильэсм шышхъэлум и 4-м къыдэкыгъэм ия 49-рэ статья иа 1-рэ ыкъи ия 6¹-рэ ыаххэм атэгъэпсихъагъяу Адыгэ Республиком хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие унашъо ешы:

2. Адыгэ Республиком хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие А.Т. Осмэнным къыритыгъэ удостоверением къуачэ имылэжъяу лытэгъэнэу.

3. Мы унашьор Красногвардейскэ районым хэдзынхэмкэ ичылэпэ комиссие леклэхъэгъэнэу.

4. А.Т. Осмэнным хэдзынхэмкэ счет гъэнэфагъяу илэмкэ ахьщэ зэрэлкялагъа хэштэгъэрэ зэпигъэхъэгъэнэу ПАО-у Сбербанк N 8620/047-м унашьо леклэхъэгъэнэу.

5. Мы унашьор республике гъэзетхэу «Советскэ Адыгейимрэ» «Адыгэ макъэмрэ» къыхягъэтугъэнэу.

Адыгэ Республиком хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие и Тхаматэу Н.А. СЭМЭГУ

Адыгэ Республиком хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие исекретарэу Ф.З. ХАЦАЦI

къ. Мыекуапэ,
тыгъэгъазэм и 13, 2021-рэ ильэс
N 152/764-7

Тизэдэгүүшүүлэхэр

Фольклорыр — шIэнныгъэ хъарзынэш лъапI

— 1929-рэ ильэсүүм зэхажгъээ Адыгэ научно-исследовательскэ институтын фольклор къутамэр хэушихъафыкыгъэу сидигъуа илэ зыхыгъэр? Аиц ианэрэ пээнагъэр, үүжискид кийкыгъэр? О сид ильэсүүм илхъагъа, мы отделым Йоф Ѣышилэ зыхыгъэр, пээнагъэр зидызепхъэрэр?

— Апэрэ мафэу институтын къызыззэуахыгъэм щегъэжьаар loplyatam дэлжээнхэр зырагъэжьаагъэр. Апэрэ уахтэм loplyatam тэмрэ литературамэр зэхетыгъэх, нэужум зэхагъэушхъафыкыгъэх. Ар зыхыгъэр 1996-рэ ильэсүүр ары. Отделитур зэхэт зэххум, Шхъэлэхъо Абу, Хээдэгээлэ Аскэр, Хъут Шамсудин пээнагъэх аш дызэрхъагъа. loplyatam иотдел шхъафы зэххум Шхъялпэлэко Гъучыгэе пааша фашыгъагъа.

Сэ 1987-рэ ильэсүүм мы отделым йошшынээр щезгъэжьаагъа, 1998-рэ ильэсүүм щегъэжьаагъа пээнагъэх дызесэхъэ.

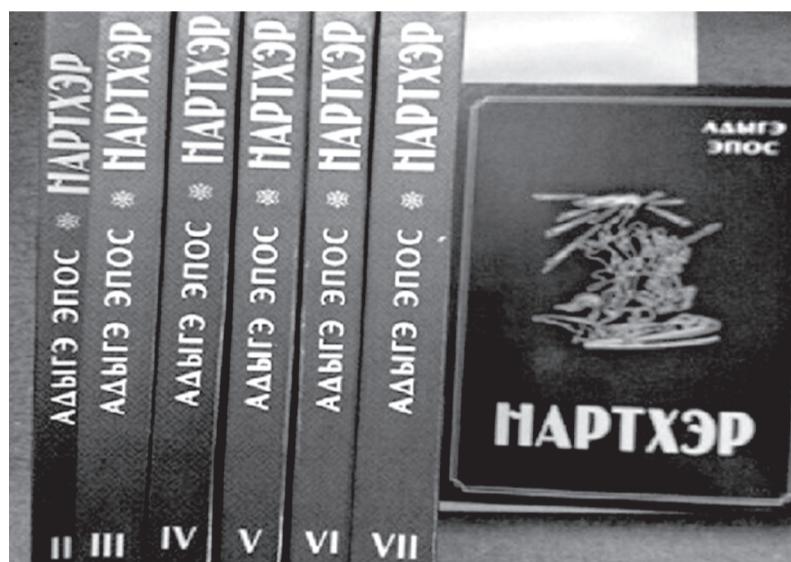
— Непэ сектора е от дела фольклорыр?

— Непэ секторэп, отдел нахь. loplyatam иотдел.

— Отделым нэбгырэ тхъапши Йоф Ѣызышилэрэр, ахэр зыфэгъэзагъэхэр, ори шхъафуушилэрэр?

— Мы отделым нэбгырибл, нэбгырий щилажьаауу кыхажкыгъ. Ау «оптимизациек» зэджэгъэхээ юфыр кызежжэм, юагъэкыгъэхэр къахажкыгъ, ильэс зэфэшхъафхэм нэбгыри 3-мэ ядунаай ахъожжыгъ. Джы непэ зэкэмки отделым чэсир нэбгыриш: сэры, Къуекъо Асфар, Нэхэе Сайд. Отделым юфышо чиэль, пшъерлыгъ инхэр илэх. Нахь шIэнныгъэлэжжыбэ чэсир фай, ау тлэкэ къедгъанэрэл. Зэрэтфэлэккэю юф тэшэ, юф шIэнгъэшши ти. Нахыжжэм къитфагъэнгъэ лэжжыгъэм хэтигъахъо, гъогоу къитагъэлэгъуу тирэкло. Къуекъо Асфар анахэу наарт эпосыр ары зыфэгъэзагъэр. Нэхэе Сайдэ лъепк поэзием, сэ — жанрэ жъгъэхэм, мыскъарэм, лакырдым,

Дунаим тет цыиф лъепкъхэм зыкэ афэдэхэу адыгэхэмлилэгъу мин пчагъэм акыллэжжыгъэ дахэ ухижэлъяхъууханэу зэуагъэкIагъ, лэуухэм къафагъэнагъ. Ар лъепкъ фольклорыр ары. Аш бгэшIагъо икью шIэнныгъэшхо хэль. Лъепкъ фольклорым имэхъанэ ильэшыгъэ зышигъу, аш дэлажьэу, гуманитар ушетынхэмкэ Адыгэ республикэ институтэу Т. М. Клерашем ыцэ зыхырэм фольклорымкэ иотдел ипашшэу Цуекъо Нэфсэт мы мафэхэм гущыгъэгъу тыфэхъуу.

сэмэркъеум чыпIеу адыгэ loplyatam ижанрэ пстэуми ащаубытырэр, адыгэ хабзэм loplyatam чыпIеу щырилэр ыкчи нэмыкхэр сэгъеунэфы. Джаш фэд, пшысэ эпосым, мышысэ эпосым, тарихъ-лъыхъужъ эпосым тадэлажьэ.

— Ильэсэу икIырэм Йофиагъэу шIушилэр сид фэд?

— Мы ильэсэу икIырэр гъэхэгъэ дэгъухэмкэ тэгъэктэжь. Отделым иофишшэу Къуекъо Асфар филология шIэнныгъэхэмкэ доктор хъугъе бэмышшэу.

Ставропольскэ къэралыгъо кIэлэгъэдже институтын урыс ыкчи дундээ литературамэрэ технологиехэмрэкэ икафедре идочентэу, институтын и Ученэ секретарэр Мхцэ (Цуекъо) Бэлэрэ сэрыре «Губзыгъагъэм ипсынкIэчхъэр» зыцэ тхъильир къыдэдгъэкIыгъ. Аш адыгэ гущыгъэж 1636-рэ къыдэхъагъ, бзишкэ хэутигъ — адыгабзэкэ, урысыбзэкэ ыкчи инджылызыбзэкэ. Инджылызыбзэм изыльхъагъэр филология шIэнныгъэхэмкэ кандидатэу, АКУ-м икэлэгъэдажжэу Кобэшчы Сафяят. Тининstitut «ШIэнныгъэуза» илуу журнал къыдэгъэкы, ар ильэсүүм плэ къыдэкы. Тиотдел иофишшэхэм ястаяхъэр а номе-риплэймэ къадэхъагъ. Статьяхэм ямызаккоу, тхъиль зэфэшхъафхэмкэ рецензиихэри дэтын.

«Свод адыгского фольклора» зыфилорэм ия 12-рэ том хэутигъи шIэнныгъэлэжжхэу Нэхэе Сайдэрэ Унэрэкъо Раэрэ фагъэ-

— Тиотделкэ адыгэхэр зэрэс къэралыгъохэм зэпхыныгъэхэр адтыиэнным тыпиль, ахэм зигъо йофишшэхэмкэ тадэгүүшээ, хэкылIэхэм тызэдяусэ. КIэзгэхэм шIэнныгъэхэмкэ шойгын фольклористым иофишшээн бэу зэрээхэтэй. КIэлдээ ахэм ягуу къесшын: тхыдээлтэ-орэдьи-орэдусхэр къытихъяшын; loplyatexхэр къытихъяшынхэр, зэригъэфнхэр, институтын иархив ифольклор фонд хилхъяжжынхэр; loplyatexхэр тхъиль шыгъэуу къыдэгъэ-кыгъэнхэр; ушетын инхэр (монографическэ ушетынхэр) шышны; loplyatam, loplotэ шIэнныгъэм къагъеуцурэ йофишшэхэм ялтытыгъэуу статьяхэр къыхеутигъэнхэр; научнэ иофтхъабзэхэр зэхэцэгъэнхэр, къащыгүшүэгъэнхэр; нэмыкхэр чыпIехэм ашыкхэрэм гущыгъэхэр къащыгүшүгъэнхэр; экспедициехэр зэхэцэгъэнхэр ыкчи ахэмкэ зэфэхьысъжхэр шIыгъэнхэр.

Непэрэ мафэм къыгъеуцурэ йофишшэхэм ашыц нэмыкхэр шIольырхэм, республикэхэм, къэралыгъохэм яшIэнныгъэ лэжжэхэм, ашпшэрэ еджапIехэм, культурнэ иошшапIехэм гүсэнгъэ адтыиэнхэр. Ари тэгъэцакэ. Къуекъо Асфар Дагъыстан, Ингушети, Краснодар краим научнэ гупчэу ялхэм зэпхынгъэ адтыи. Нэхэе Сайдэ Адыгэ къэралыгъо университетын, ансамблэу «Исламыем», сэ — Адыгэ къэралыгъо университетын, Абхаз къэралыгъо университетын, Ставропольскэ къэралыгъо институтын тадэлажьэ.

Фольклорым иотделкэ ашах проект инуу щытыр (институтын зычэхэм къытшыгъэхъа) «Свод адыгского фольклора» зыфилорэр ары. Ар зэхэзгъэууцаагъэр ыкчи ипещагъэр Хъут Шамсудин. Ар том 12 мэхху ыкчи темэхэмкэ зэтэутигъ: пшысэхэр — тхъильти, наарт эпосыи тхъильти, фэдгээшьошшт, нарэхэр — тхъильти, мыхэм анэмыкхэрэ.

Нэхэе Сайдэрэ Къуекъо Асфар «Нартхэр Эпос — самосознание народа» али зэджэгъэхээ проектыр тиллан хэмьтэу ашы. Мыхэм япроект «Исламыем» иашшэ игудзэу Нэхэе Азэмти хэлэжжэнэу къырагъэблэгъагъ.

— Эпосэу «Нартхэмкэ» гъэзагъэу шIагъэу Ѣышилэр сид фэдэхэ?

— Нарт пынальхэр, хыншэхэр, ордхэр, тарих тхидэхэр угъоигъэу бэу тиархив хэльхэр. Ахэр адыгэ къош республикишм, Шапсыгъэ, Iэкыб хэзгэхүүхэм къашаугохыгъэх. Ахэр тхылъибл хъоу шIэнныгъэлэжжышхуу Хъедэгээлэ Аскэр 1968 — 1971-рэ ильэсхэм къидигъэкыгъ. Адыгабзэм идиалект зэфэшхъафхэмкэ текстхэр тхыгъэх. Аш мэхъанэшо ил. Дилетантхэм Аскэр аумысэу, «Тхылъибл хъун фэягъэп. Нахь мэкIэнэу Ѣытыгъ. Нахыбэ зэрэххүүнэу диалект пстэумкти текстхэр къытыгъ» алоу джыкызынэсигъэми зэхэтэхы. Адыгэхэм ало: «Тхыльэукэ зымышIэрэм бгыззэ зешхъяжы». Джары ахэм къяхыулэрэр. Нарт эпосыр ары тызи, тихабзи, тишхынгъохэри, чыгуу, чыпIеу тиизэрсигъэри къытфэзэгъэнагъэр. Ары тэ, адыгэхэм, анахь цыиф лъепкъ ныбжышхо зиэхэм тахязгэхтаагъэр. Эпосым специалист зэфэшхъафхэмэ зыдэлэжжэнхэ темэ хагъотэшт. ГущыIэм пае, бзэшIэнныгъэм ильэнкыуабэкэ, этнологиек, этнографиек. Ахэм зэкэм зэгъэшэн шапхэе ялэн ылъякыщ.

Хъедэгээлэ Аскэр шIуфэшэшхо адыгэхэмкэ къытфишагъ. Томиблыр къидигъэкыгъ. Ушетын инхэр эпосымкэ ышыгъэх. Зэрэдунеа адыгэхэм аригъэшIагъ, наарт эпосым игупшице купкI адыгэхэм зэряар аригъэштагъ. Аскэр саугээт фэбгээцууныр тафэ.

Эпосыр ятлонэрэу къытфэдээжжыгъ. Мы уахтэм Къуекъо Асфар ары эпосым нахь дэлжээрэр. 2018-рэ ильэсүүм монографие «Мир наров» ылоу къыдигъэкыгъ. Монографическэ ушетын инхэр Хъедэгээлэ Аскэр илэжжэгъэришыллагъ. «Мифическая модель мира в адыгской (черкесской) народиаде» къыхиутыгъ. Статья пшы пчагъэ тиотделкэ ттхыгъэ. ШIэнныгъэлэжжинхэр Къомафэхэу Зарэрэ Мухаддинрэ, ГутIэ Адэм, Алье Аллэ монографическэ иошшэгъэ инхэр атхыгъэх. Дунэе конференциихэр, симпозиумхэр, тиэпос фэгъэхьыгъэу Ѣылагъэх. Мыекуапэ пчагъээрэ республике ыкчи Дунэе конференциихэр Ѣытшыгъ. Къихьашт ильэсүүм Хъедэгээлэ Аскэр илъэс 100 зэрэххүүрэг игээжтэгъэуу хэдгэунэфыкыщтыш, шIэнныгъэлэжжынхэрээ илээжжэнхэрэй. Непэ фольклор фондэу (угъоигъабэу Ѣылэм) институтын иархив хэлхэм тадэлажьэ. ШIыпкIэ, укызыкIэупчIэгъэ экспедициехэр, командировкхэр, дунаир зэрэххүүхэм ельтигъэу, джырэкэ зэхатщэхэрэп.

— Тхыаугъэзэуу, Нэфсэт, тизэрэбгээгъозагъэмкэ.

МАМЫРЫКЬО Нуриет.

Кавказскэ заповедникир

Ибгъэхалъхъэхэм къахэхъуагъ

Бэшлагъэп Кавказскэ заповедникым ипащэу Сергей Шевелевым «Чыопсым икъеухъумэн иофишшэ гъашуагъ» зыфиорэр къизэрератыгъэмкэ иофишшэгъухэр зыфэгушуагъэхэр. Шуухафтынэу кыфашыгъэхэм джыри зы къахэхъуагъ.

Ильэс 38-рэ хуугъэ ар заповедникым зырипащэр. Иофишшэ бэрэ хагъеунэфыкыгъэ щит. Ильэс пчагъэхэм заповедникым икъеухъумэн зэрэдэлажъэрэм пае Урысие Федерацием чыопсым ибайныгъэхэмрэ экологиремрэкэ и Министерствэ бъгъэхэлхъэ льпэу «Почетный работник охраны

природы» зыфиорэр къифигъэшьошагъ.

Ильэс зэфэшхъафхэм кылэжыгъэхэм ащищых «Урысие Федерации изаслуженэ эколог», «Адыгэ Республикаим изаслуженэ эколог», «Къэрэшэ-Щэрджэс Республикэм изаслуженэ мэзгъэк!» зыфиорэр цэ гъашуагъэхэр.

«За заслуги в заповедном деле», «Заслуженный лесовод Кубани» зыфиорэр тамыгъэхэр кылэжыгъэх. Аужыреу Сергей Шевелевым «За заслуги перед Отечеством» зыфиорэр орденэу ятлонэрэ шуашэ зилэр кыратыгъ. Кыдэлжэхэрэ колективын хэтхэр ягуапэу пащэм фэгушуагъэх.

Зээгъыныгъэм къэтхагъэх

Заповедникым ипащэу Сергей Шевелевымрэ Шъачэ и Лъепкъ парк идирукторэу Михаил Лапинимрэ зэдеэжхээз япшэрыльхэр тапэкэ зэрэзешуахыщхэм фэгъэхыгъэ зээгъыныгъэм къэтхагъэх.

Лъенкъуитури яофихэр зытетхэмкэ джы зэдэгощтых, яшьольтырхэр къеухъумэгъэнхэм зэдэпылыштых, научнэ ушэтынхэр зэдашыщтых. Проектыкэу къахахъхэрэ зэгусэхэу зэдагъэцэхэштых, зеконымрэ экологиремрэ зызэраагъэушшомбгүщтим пылыштых.

Зээгъыныгъэу ашыгъэм къыхагъэштых экологическэ мониторингыр зерагъэлъешыщтыр, субъектитуми ячыпэе саугъэхэр къизэтэгъэнэгъэнхэм зэрэпыштхэр, зэхъокынгъэу заповедникими паркми афхъухэрэм зэралыпльэштхэр.

— Тызкъэтхэгъэ зээгъыныгъэм ишшуагъэ къизэрэкощтим тицхэстель, — къуагъ С. Шевелевым. — Непэ яофихэр зытетхэмкэ, тишенигъэлжхэм рагъэхъэрэ яофигохэр гъунэм намыгъэсшыу къыхэкы. Гүшилэм пае, псыхью Шахэ инэпкъ лъенкъо заповедникым ичыгухэм къахеубытэ, адирэ бгъур Шъачэ и Лъепкъ парк щыщэу мэхь. Специалистхэм зыпсыхъом инэпкъиту шхъафэу

ушэтийн яофишшэнхэр ащаагъэцакъэхэми, къыхагъэштэ зэхъокынгъэхэмкэ зэдэгущащхэрэл, зэрээжэхъштхэ шыкълэр зэдаухэсирэл.

Мыхэм агъэцкээрэ яофишшэнхэр зэфэдэх, аштукыптырыкыим, ахэр зэхахъэхэу ыкчи зэхэгущицэхъэу рагъажъэмэ ишшуагъэ къэкошт.

Заповедникым къэлэ паркырэ зэдашыгъэ зээгъыныгъэм пальэу фашыгъэр зы ильэс, аштукыптырыкыим, ахэр зэхахъэхэу рагъажъэмэ ишшуагъэ къэкошт.

— Анах яофигохэр шхъафэу тишенигъэлжхэм ащищ псыушхъэхэмрэ къэкошт, якъеухъумэн. Тызэгтомэ, мэххэр къэлжийхъэхэм рагъажъэрэ нахь псынкэ тфэхъущт. Джащ фэдэу псыушхъэ ылхэм япчагъэ къэтлтытэжы зыхъукэ тишшуагъэ зэкъижыщт, яофигохэр нахь шхъафэу зэшшотхыщт.

Зээгъыныгъэу зыкъэтхагъэхэм къыштэ зекъозещхэр зыщагъэхъазырыщтэ гупчэ шхъафэу къизээ

рээзушащт. Яофи аштукып бэми, бгъутури зэрэзэхъацэхэм мэхъанэ ику раты, зэшгүүгъижых.

Джынэс субъектитур зээзыхытэгъэ закъор переднеазиатскэ мэз чэтүр (леопардыр) Кавказым имээхэм ащищ псыушхъэу рагъэсэжынм фэгъэхыгъэ проектым зэрэлжэхъацэхэр ары. Заповедникими паркми яшьольтырхэр хабзэм кыгъэгъунэрэ чыпэхэм ащищых. Кызэлъаубытырэ чыгухэм азыфагу гъунапкъэ Ѣырьлэн ылъэхъыштэп. Псэушхъэм гъунапкъэр зыщыши зыдэшыири ышшэрэл, арышь, зыфаем макло, гъунапкъэр агъэнэфагъэхэм, ахэр зэпчых ыкчи къизэпчайжых.

Джащ фэд цыфхэри. Зыгъэсэфакло къэкошт хэштэу тимэхэм ыкчи тикшихъэхэм къашакхъээзэ гъунапкъэр зэпачынх альэкъышт. Зы зекло лъяльор заповедникими, паркми апхырыкэу мэхь. Ахэр къыдалытээ Сергей Шевелевымрэ Михаил Лапинимрэ тапэкэ яофи зэдашээз гъехъэгъакъэхэр ашынхэу зэрэгугъэхэрэм дебгъэштэнэу щит.

Къимафэм фэхъазырхэу къагъэсигъ

Заповедникым иучастковэхэр зэклэ зыхэлжэхъэ зэлукэгъу аштукыптыры С. Шевелевым зэхищэгъагъ. Ахэр къимафэм зэрэпэгъокыхэрэм, яофи зыдашлагъэхэм атегушыагъэх.

Участковэхэм къизэрэлугъэмкэ, къушхъэ зэпрыкыпэхэм атет унэхэр зэрагъэфбэштхэх пхъэр пэшшорыгъэштэу агъэхъазырыгъ, хъакоу ахэм артихэр агъэцкэхъэгъагъ, шыхэм арагъэшыщт иусыр аугъоинг.

Джащ фэдэу зекъохэм якъеуцпэхэр агъэцкэбзагъэх, волонтерхэри дэгъоу къадэлэптиагъэх. С. Шевелевыр къимафэм зызэрэфытэрагъэпсыхъагъэм ыгъэрэзагъ. Аштукыкъелтыкълоу къихъашт ильэсийм яофишшэнэу агъэцкэштхэм атегушыагъэх, зигъо къэсигъэхэр агъэ-

нэфагъэх. Ахэм ащищых заповедникым и Къохъепэ отдел цыфхэри къизицүунх ыкчи чэштэ зыщырахын унэ къэ зэрэшагъэуцштэп. Кордонэу «Бабу-аул» зыфиорэм ишыкъэгъэ яофигохэм адэлжэштых.

С. Шевелевым къизэрэлугъэмкэ, мэххызметшлапэхэм зэклэм къагъэгъунэрэ шхъольтырхэм янинфраструктурэ гъэлтэгъэенным фэшл шхээн фэхъэр къагъэнэфэнхэу пшъэрэль афишыгъ. Ильэсийм яофишшэнэу агъэцкэштхэм атегушыагъэх, зигъо къэсигъэхэр агъэ-

Нэклибгъор зыгъэхъазырхээр
ШАУКЪО Аслъангугащ.

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкіэ и Гупчэ комиссие иунашъу

Мыекъопэ районым хэдзынхэмкіэ ичыпэ комиссие решаша ѡголосым ифитыныгъэ илэу хэтыштим игъэнэфэн ехыллагь

Решаша ѡголосым ифитыныгъэ илэу комиссие хэтыгъэм ычыпэ ихащтымкіэ Мыекъопэ районым хэдзынхэмкіэ ичыпэ комиссие хэгъехъэгъенам пае кандидатурэу къахыгъэм хаплын, Федеральнэ законэу N 67-р зытетэу «Урысые Федерацием игражданхэр референдумым хэлжжэнхэмкіэ фитыныгъэу яхээм ыкі хэдзынхэмкія яфитыныгъэхэм ягарантис шъхалэхэм яхыллагь» зыфилоу 2002-рэ ильэсүм мэкуогъум и 12-м къыдэкыгъэм ия 22-рэ, 26-рэ, 29-рэ статяхэм, джащ фэдэу Адыгэ Республикими Законэу «Адыгэ Республикэм икъалэ, ирайон хэдзынхэмкіэ ичыпэ

комиссие ехыллагь» зыфилоу N 88-р зытетэу 2002-рэ ильэсүм шышхъяэум и 12-м къыдэкыгъэм ия 5-рэ, 16-рэ статяхэм атегъэпсихъягъэу Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкіэ и Гупчэ комиссие **унашъо ешы:**

1. Белевская Ирина Николай ылхъур, 1970-рэ ильэсүм къехъугъэр, чыпэу зыщыпсэурэмкіэ хэдзаклохэм язэлжкі ильгээхъугъэр решаша ѡголосым ифитыныгъэ илэу Мыекъопэ районым хэдзынхэмкіэ ичыпэ комиссие хэгъехъэгъенэу.

2. Мы унашъор Мыекъопэ районым хэдзынхэмкіэ ичыпэ комиссие йэклэгъехъэгъенэу.

3. Мы унашъор республикэ гъэзетхэу «Советскэ Адыгеймрэ» «Адыгэ макъэмрэ» къыхягъэутыгъэнэу.

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкіэ и Гупчэ комиссие и Тхаматэу Н. А. СЭМЭГУ

Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкіэ и Гупчэ комиссие исекретарэу Ф. З. ХЬАЦИАЦІ
къ. Мыекъуапэ, тыгъэгъазэм и 10, 2021-рэ ильэс N 151/760-7

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 309-р зытетэу «Федеральнэ законэу «Урысые Федерацием йэклыб къэралхэм къарыкыгъэ цыфхэу щыпсэухэрэм правовой лъэныкъомкія яофхэм язытет ехыллагь» зыфилоу 2014-рэ ильэсүм тыгъэгъазэм и 22-м аштагъэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгь

Федеральнэ законхэу «Санитарнэ-эпидемиологии лъэныкъомкія цыфхэм яофхэм язытет ехыллагь», «Урысые Федерацием йэклыб къэралхэм къарыкыгъэ цыфхэу щыпсэухэрэм правовой лъэныкъомкія яофхэм язытет ехыллагь» зыфилоу 2002-рэ ильэсүм бэдзэогъум и 25-м къыдэкыгъэр щылэнгъэм щыпхырыщыгъэнам ехыллагь» зыфилоу 2014-рэ ильэсүм тыгъэгъазэм и 22-м аштагъэм мыш фэдэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэу:

1. Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 309-р зытетэу «Федеральнэ законэу «Урысые Федерацием йэклыб къэралхэм къарыкыгъэ цыфхэу щыпсэухэрэм правовой лъэныкъомкія яофхэм язытет ехыллагь» зыфилоу 2002-рэ ильэсүм бэдзэогъум и 25-м къыдэкыгъэр щылэнгъэм щыпхырыщыгъэнам ехыллагь» зыфилоу 2014-рэ ильэсүм тыгъэгъазэм и 22-м аштагъэм мыш фэдэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэу:

1) я 2-рэ пунктыр мыш тетэу тхыгъэнэу:
«2. Йэклыб къэралхэм къарыкырэ цыфхэм япсайдыгъэ изытет улъякгугъэнам къыкілэлтийорэ медици-

нэ организациехэр гуадзэм диштэу фэгъэзэгъэнхэу:

1. Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъеухъумэнкіэ икъэралыгъю бюджет учреждениеу «Адыгэ Республике клиническэ къышъо-венерологическэ диспансерыр».

2. Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъеухъумэнкіэ икъэралыгъю бюджет учреждениеу «Адыгэ Республике наркологическэ диспансерыр».

3. Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъеухъумэнкіэ икъэралыгъю бюджет учреждениеу «Жъэгъэузхэм зыщылазхэрэ Адыгэ Республике клиническэ диспансерэу Д. М. Шышхъэм ыцлэкэ щытыр».

4. Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъеухъумэнкіэ икъэралыгъю бюджет учреждениеу «Адыгэ Республике гупчэу СПИД-м пэшүеклорэ юфтхъабзэхэр зыщылазхэрэр».

5. Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъеухъумэнкіэ икъэралыгъю бюджет учреждениеу «Мыекъопэ къэлэ поликлиникэр».

6. Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъеухъумэнкіэ

икъэралыгъю бюджет учреждениеу «Тэхъутэмьыкье гупчэ район сымэджэщыр».

7. Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъеухъумэнкіэ икъэралыгъю бюджет учреждениеу «Зэпахырэ узэм зыщылазхэрэ Адыгэ Республике клиническэ сымэджэщыр».

8. Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъеухъумэнкіэ икъэралыгъю бюджет учреждениеу «Красногвардейскэ гупчэ район сымэджэщыр».

9. Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъеухъумэнкіэ икъэралыгъю бюджет учреждениеу «К. М. Батмэнэм ыцлэкэ щыт сымэджэщу Адыгэкъалэ дэтыр».

2. Официалнэу къызылахтаурыэ мафэм щуублагъэу мы унашъом къяачэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу Геннадий МИТРОФАНОВ

къ. Мыекъуапэ тыгъэгъазэм и 6, 2021-рэ ильэс N 256

Адыгэ Республикэм йофтшэнэимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэхэм и Министерствэ и Регламентэу Федеральнэ законэу «Юридический лицэхэм фэло-фэшлэ, йофтшэн лъэпкэ зэфэшхъафхэм яхыгъэ йофтшъохэу зэшшуахыхэрэм яхыллагь» зыфилоу N 223-р зытетэу 2011-рэ ильэсүм бэдзэогъум и 18-м къыдэкыгъэм ия 6.1-рэ статья тегъэпсихъягъэу **унашъо сэшы:**

1. Адыгэ Республикэм йофтшэнэимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэхэм и Министерствэ и Регламентэу Федеральнэ законэу «Юридический лицэхэм фэло-фэшлэ, йофтшэн лъэпкэ зэфэшхъафхэм яхыгъэ йофтшъохэу зэшшуахыхэрэм яхыллагь» зыфилоу N 223-р зытетэу 2011-рэ ильэсүм бэдзэогъум и 18-м къыдэкыгъэм ия 6.1-рэ статья тегъэпсихъягъэу **унашъо сэшы:**

1. Адыгэ Республикэм йофтшэнэимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэхэм и Министерствэ и Регламентэу Федеральнэ законэу «Юридический лицэхэм фэло-фэшлэ, йофтшэн лъэпкэ зэфэшхъафхэм яхыгъэ йофтшъохэу зэшшуахыхэрэм яхыллагь» зыфилоу N 223-р зытетэу 2011-рэ ильэсүм бэдзэогъум и 18-м къыдэкыгъэм ия 6.1-рэ статья тегъэпсихъягъэу **унашъо сэшы:**

1. Адыгэ Республикэм йофтшэнэимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэхэм и Министерствэ и Регламентэу Федеральнэ законэу «Юридический лицэхэм фэло-фэшлэ, йофтшэн лъэпкэ зэфэшхъафхэм яхыгъэ йофтшъохэу зэшшуахыхэрэм яхыллагь» зыфилоу N 223-р зытетэу 2011-рэ ильэсүм бэдзэогъум и 18-м къыдэкыгъэм ия 6.1-рэ статья тегъэпсихъягъэу **унашъо сэшы:**

1. Адыгэ Республикэм икъэралыгъю программэу «Цыфхэм социальнэ йэпилэгъу ятыгъэнэр» зыфилоу 2021-рэ ильэсүм ыкчи 2022-рэ, 2023-рэ ильэсхэм ячэзыу пъальэ тельятахъэм къыхиубытэрэ юфтхъэбзэ шъхъаэхэу зэшшуахыхэрэм яхыллагь

шлэ, йофтшэн лъэпкэ зэфэшхъафхэм яхыгъэ йофтшъохэу зэшшуахыхэрэм яхыллагь» зыфилоу N 223-р зытетэу 2011-рэ ильэсүм бэдзэогъум и 18-м къыдэкыгъэр ухэсигъэнэу.

2. Мы унашъом къыгъэуцурэ пшъэрыльхэм язэшшохын Адыгэ Республикэм йофтшэнэимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэхэм и Министерствэ къэралыгъю щэфынхэм яхыгъэ йофтшэн зэшшохыгъэнхэмкіэ иотдел фэгъэзэгъэнэу.

3. Мы унашъор Адыгэ Республикэм йофтшэнэимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэхэм и Министерствэ исайт,

джащ фэдэу гъэзетхэу «Советскэ Адыгеймрэ» «Адыгэ макъэмрэ» къыхягъэутыгъэнэу.

4. Мы унашъом игъэцэкіэн зэрэкторэм лъыпльэнэу министрэм игуадзэу Р.А. Даурыр фэгъэзэгъэнэу.

5. Заштэрэ мафэм щуублагъэу мы унашъом къяачэ илэ мэхъу.

Министрэу МЫРЗЭ Джанбэч

къ. Мыекъуапэ шэклогъум и 23-рэ, 2021-рэ ильэс N 271

Адыгэ Республикэм йофтшэнэимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэхэм и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм икъэралыгъю программэу «Цыфхэм социальнэ йэпилэгъу ятыгъэнэр» зыфилоу 2021-рэ ильэсүм ыкчи 2022-рэ, 2023-рэ ильэсхэм ячэзыу пъальэ тельятахъэм къыхиубытэрэ юфтхъэбзэ шъхъаэхэу зэшшуахыхэрэм яхыллагь

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 146-р зытетэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъю программэхэм язэхъэуцонкіэ, яхыгъырышынкіэ унашъохэр зэрштэхэрэ шыкілэхэм яхыллагь» зыфилоу 2019-рэ ильэсүм мэкуогъум и 21-м аштагъэм тегъэпсихъягъэу **унашъо сэшы:**

1. Адыгэ Республикэм икъэралыгъю программэу «Цыфхэм социальнэ йэпилэгъу ятыгъэнэр» зыфилоу 2021-рэ ильэсүм ыкчи 2022-рэ, 2023-рэ ильэсхэм ячэзыу пъальэ тельятахъэм къыхиубытэрэ юфтхъэбзэ шъхъаэхэу зэшшуахыхэрэм яхыллагь

2. Къэбар-правовой отделым:

— мы унашъор Адыгэ Республикэм йофтшэнэимрэ

социальнэ хэхъоныгъэмрэхэм и Министерствэ исайт, джащ фэдэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъю хабзэ игъэцэкілэхъэм яофициальнэ Интернет-сайт айлэхъянэу;

— мы унашъор гъэзетхэу «Советскэ Адыгейм», «Адыгэ макъэмрэ», джащ фэдэу мазэм зэ къыдэкыгъирэхъильэу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуягъэхэр» зыфилохэрэхэм къыхиубытэрэ пае айлэхъянэу.

3. Адыгэ Республикэм йофтшэнэимрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэхэм и Министерствэ иунашъоу N 198-р зытетэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъю программэу «Цыфхэм социальнэ йэпилэгъу ятыгъэнэр» зыфилоу 2021-рэ ильэсүм ыкчи 2022-рэ, 2023-рэ ильэсхэм

ячэзыу пъальэ тельятахъэм къыхиубытэрэ юфтхъэбзэ шъхъаэхэу зэшшуахыхэрэм яхыллагь» зыфилоу 2021-рэ ильэсүм шышхъяэум и 11-м аштагъэм къяачэ имылэжжэу лъытэгъэнэу.

4. Мы унашъом къыхеубытэрэ 2021-рэ ильэсүм чьэпьюгъум и 28-м къыщгъэжъягъэу правэм ылъенкъюкіэ щылэхъягъэхэр.

5. Унашъом игъэцэкіэн зэрэкторэр сэ сшхъэкіэ сүуптэлкүнэу зыфэсэгъаз.

Министрэу МЫРЗЭ Джанбэч

къ. Мыекъуапэ, тыгъэгъазэм и 1, 2021-рэ ильэс N 280

Искусствэр — тибаиныгъ

Дунаим щыцІэрү Пхэр тихъэкІагъэх

Урысыем ыкчи һекыб къэралхэм ямузыкальнэ зэнэкъокуухэм ялауреатхэм япчыхъэзэхахъэхэр шьольырхэм ащэкох.

Адыгэ Республиком и Къэралыгъо филармоние пресс-зэлукэу щызэхащагъэм Урысыем имзыкант, арист ҆цэрилохэр хэлэжьаагъэх. Урысыем культурэмкэ и Министерствэ къещакло фэхьу, Чайковскэм ипроизведениехэм якъегъэонкэ зэнэкъоку щылагъэм щытхуцэхэр къашахыгъэх Бурятием изаслуженэ аристэу Дмитрий Маслеевым (фортипианэр), Александр Рамм (виолончелир), Мария Мотолыгинам (опернэ ордьы). Адыгэ Республиком и Къэралыгъо симфоническэ оркестрэ идирижер шхъялэр, Адыгэ Республиком изаслуженэ аристэу Аркадий Хуснировыр, оркестрэ идирижерыр Стлашы Къэлпъян. Симфоническэ оркестрэм ихудожественэ пашэр Урысыем, Къэбертэ-Бэлькъарым язаслуженэ аристэу Темиркъянэ Петр.

Зэльашэрэ композиторэрэ П. Чайковскэм фэгъэхьыгъэ я XV-рэ Дунэе зэнэкъокум лауреат щыхъугъэ аристхэу Д. Маслеевым алэрэ чыпіэр къыдихыгъ. А. Рамм ятлонэрэ чыпіэр къыхыгъ. Я XVI-рэ Дунэе зэнэкъокум М. Мотолыгинам я 3-рэ чыпіэр къышыфагъэшьошагь

Щылэнгъэр, сэнэхъатыр

Дмитрий Маслеевыр Улан-Удэ къышыху. Москва и Къэралыгъо академическэ филармоние 2015-рэ ильэсэм къышегъэхъягу иартист.

Александр Рамм Владивосток къышыху. Хэгъэгу ыкчи дунэе зэнэкъокуухэм ахэлажъэ, концертхэр һекыб къэралхэм, Москва, нэмикхэм къашитыгь.

Мария Мотолыгинам Саратов къэралыгъо консерваториер къышыгъ, Театрэшном иопернэ ордьы ныбжыкы.

Артистхэр Германием, Швецием, Францием, США-м, нэмикхэм ашылагъях, Урысыем ишьольырхэм ялэпэлэсэнэгъэ къашаагъэлэгъяугь, щытхуцэхэр къыдахыгъэх.

Пресс-зэлукэр

Д. Маслеевым, М. Мотолыгинам, А. Рамм журналистхэм яупчэхэм джэуапхэр къаратыжьизэ анахъэу язэфхэхьысъижхэм къашхагъэшьгъэр П.И. Чайковскэм, нэмикхэм япроизведенениехэр цыфхэм альгъэлэсъихээ, юшэнэгъэ зэрэхагъахъорэр ары.

— Псэ зыпьт зэлукэгъухэр тшогъешлэгъонх, — къыуагь Д. Маслеевым. — Фортипианэмкэ къезгъэлэрэ произведенениехэр гум щыщ хуугъэх.

Артистхэм къауагь Адыгейим ичыопс зэрэдахэр, бысымхэр дэгьюо къазэррапэгъокыгъэхэр. Концертхэм, зэнэкъокуухэм ахэлажъэхээ, дунэе искусствэм нахь пэблагъэхуугъэхэу алъытэ.

Концертыр

Пчыхъэзэхахъэр Хъакъуй Заремэ зэриагь. Артистхэм, произведенениехэр ютхыгъэ композиторхэм яхылгэгъэ къэбархэр үлпкэу къылотагъэх. Дмитрий Маслеевым оркестрэр игүсэу Бетховен ифортепианэ концертэу N 5-р къыригъэшьагь.

Моцарт ытхыгъэ оперэу «Дон-Жуан» зыфиорэм щыщ пычыгъом, Пуччини, Бизе, Чайковскэм, Верди аусыгъэ оперэхэм Мария Мотолыгинам таригъэдэлгүй. Артистхэм япрограммэ хэмтэй произведенениехэри залым щагъэжынчыгъэх.

Урысыем игастрольнэ-концертнэ мурадхэр юшэнэгъээм щыпхыращыхээз, «Гастроль инхэр» ыкчи «Мы Россия» зыфиохэрээр хэгъэгүм щызэхащэх. Урысыем культурэмкэ и Министерствэ пэщэнгъэ адьзэрихъээз, рагъэжьэгъэю «РОСКОНЦЕРТЫМ» 2020-рэ ильэсэм къышегъэжьэху льегъэкуатэ.

— Урысыем иартист ҆цэрилохэм искусствэр зышохъэшэгъонхэр агъэгушуагьэх, концертыр дэгьюо филармониөм щыкыуагь, — къытиуагь Адыгэ Республиком культурэмкэ и Министерствэ иотдел ишащэ, Адыгэ Республиком культурэмкэ изаслуженэ юфышыу Шэуджэн Бэлэ. — Къэралыгъо гээпсүкэ илэу Адыгейир зыпсэурэр ильэс 100 зэрэхуурэм фэгъэхьыгъэ концертхэр талэки республикэм щыклоштых.

ЕМТЫЛЛЬ Нурбий.

Къатхэхэрэм яшшорэ редакцием иеплтыкэхэмрэ зэтэмыфэнхэ альэкъышт.

Зэхэзыщагъэр
ыкчи къыдэзыгъэхъэр:

Адыгэ Республиком лъэпкэ Иофхэмкэ, Иекыб къэралхэм ащэпсэурэ тильэпкэгъухэм адьырээ зэпхынгъэхэмкэ ыкчи къэбар жуутгээм иамалхэмкэ и Комитет Адрессыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер
зыдэшчиэр:

385000,
къ. Мыекуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:

52-16-79,

Редакцием авторхэм къалихыэр А4-кэ заджэхэрэ тхыапхэхэу зипчыагъэхээз 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлтээ, шрифтыр 12-м нахь цыкунуу щытэн. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэхэгъэжъокых.

E-mail: adyvoice@mail.ru

Зышаушыхъатыгъэр:
Урысыем Федерацием хэутын Иофхэмкэ, телевидение радиокъэтнинхэмкэ ыкчи зэльи-Иэсикэ амалхэмкэ и Министерствэ и Темир-Кавказ чыпэ гээорышил, зэрэушыхъатыгъэ номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зышаушыхъатыгъэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкіэмкіи
пчагъээр

4302

Индексхэр

П 4326

П 3816

Зак. 2584

Хэутынм узшыгъэхээр эштэхэнэу щыг уаххэтэр
Сыхыатыр
18.00

Зышаушыхъатыгъэхэу
уаххэтэр
Сыхыатыр
18.00

Редактор
шхъялэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъялэр
игуадзэр
Мэшлээко
С. А.

Пшьэдэгъэжъэхъырэ секретарыр

Жакіэмкъо
А. З.